

Enschede 15 februari 2021

Aanvulling op het stuk 'Integrale Triage' uitgewerkt door Denise Bosma en de opzet voor de verbeterde samenwerking uitgewerkt door Nancy Meesters

Omdat er m.i. nog té weinig gedaan wordt met het stuk dat ik vorig jaar juni al geschreven heb, en de wereld niet stil staat, heb ik nu (n.a.v. 2 interessante boeken die ik onlangs gelezen heb) een aanvulling geschreven op het stuk dat er al lag.

A) "Het tekort van het teveel" van Damiaan Denys

In dit boek wordt m.i. haarscherp uiteengezet waarom ons gezondheidszorgstelsel in Nederland faalt. Denys doet hierin ook een aantal voorstellen:

- 1) De GGZ 'ontzorgen' van zingeving en geluk
- 2) Het loskoppelen van de (sociale) welzijnssector van de (psychische) zorgsector
- 3) Het ontvlechten van normale psychische klachten en abnormale psychische stoornissen

Hij stelt voor (pg. 202) om de GGZ stapsgewijs te ontmantelen in 4 verschillende geledingen:

- 1) mental happiness -> eigen verantwoordelijkheid
- 2) mental wellbeing -> welzijnssector, verantwoordelijkheid van de overheid
- 3) mental health -> psychologie en psychotherapie, gedeelde verantwoordelijkheid van onszelf en de overheid
- 4) mental illness -> gezondheidszorg (zowel medisch als psychisch)

"Het voorstel is om de zorg te reduceren tot de fundamentele disciplines van de psychologie (mental health) en de psychiatrie (mental illness), waarbij elk domein zijn eigen wetten en regels, financiering en opleiding, wetenschappelijke basis, rol en doelstelling heeft. Deze tweedeling kan als uitgangspunt dienen voor het bestuurlijke principe en de bekostiging." (p. 202)

Verder zegt hij "De GGZ is momenteel gevat in een ring van wederzijds wantrouwen. De vicieuze cirkel kan enkel worden doorbroken als alle zorgpartijen zich unaniem bereid verklaren elkaar te vertrouwen." (p. 205)

"Ieder domein van de GGZ heeft een opdracht om gezamenlijk de zorg te verbeteren. Die opdracht behelst afstand nemen van een behoefte aan het teveel en denken vanuit de mogelijkheid van het tekort. Dit kost geen extra geld of personeel maar vraagt van ons een ander houding. Vertrouwen is een sleutelbegrip voor het zorgstelsel, het zorgaanbod en de zorgvraag. Vertrouwen tussen de zorgpartners in het stelsel zou de bureaucratie en de administratie overbodig maken en miljoenen euro's besparen." (p. 231-232)

Bron: Denys D., "Het tekort van het teveel", de paradox van de mentale zorg, Nijgh & van Ditmar, Amsterdam (2020)

B) “De meeste mensen deugen” van Rutger Bregman

In dit boek worden heel erg veel voorbeelden aangehaald waaruit duidelijk wordt dat wij een verkeerd, en bijzonder hardnekkig, beeld hebben van hoe wij als mensen in elkaar zitten. “Pas een aantal jaar komt de ene na de andere wetenschapper, vanuit totaal verschillende disciplines, tot de conclusie dat ons duistere mensbeeld aan een volledige herziening toe is.” (p. 39)

Dit hele boek is een pleidooi om nu eens uit te gaan van het goede in de mens, en plaatst van het slechte of kwade.

In het boek heeft hij ook een interview met Jos de Blok van Stichting Buurtzorg. In dit interview wordt weer eens duidelijk dat er veel te weinig geluisterd wordt naar de goede ideeën die vanaf de werkvloer komen, en dat er veel geld wordt verspild door het willen hebben, en houden, van controle. Dit wordt mede in de hand gewerkt doordat de zorg wordt gezien als een product, en de patiënt als een klant. Wat, zoals Denys in zijn boek uit duidelijk uitwerkt, een verkeerde zienswijze is. We moeten de mens weer gaan zien als mens. De Blok is het ook roerend met Denys eens dat het zorgsysteem op de schop moet. (p. 321-336)

In zijn boek zegt Bregman dat, na het gesprek met Jos de Blok 1 gedachte hem niet meer los liet. “Wat als we de hele maatschappij grondvesten op vertrouwen?” In zijn epiloog benoemt hij 10 leefregels: 1) Bij twijfel, ga uit van het goede, 2) Denk in win-winscenario's, 3) Verbeter de wereld, stel een vraag, 4) Temper je empathie, train je compassie, 5) Probeer de ander te begrijpen, ook als je geen begrip hebt, 6) Heb je naast lief, gelijk ook anderen hun naasten lief hebben, 7) Vermijd het nieuws, 8) Sla geen nazi (of: steek je hand uit naar je grootste vijand, 9) Kom uit de kast, schaam je niet voor het goede en 10) Wees realistisch.

Bron: Bregman, R. “De meeste mensen deugen”, een nieuwe geschiedenis van de mens. De Correspondent, Amsterdam (2019)

C) Conclusie en pleidooi

Beide bovenstaande genoemde boeken én het succes van Buurtzorg (die gewoon 1 eigen code hebben gekregen van de zorgverzekeraars, nl. R002 – Buurtzorg) onderbouwen én bewijzen dat vertrouwen loont.

Wat ik zelf, persoonlijk, voortdurend waarneem in mijn pogingen om tot een beter samenwerking te komen, is dat wederzijdse wantrouwen tussen alle onderlinge partijen.

Ik wil bij deze dan ook oproepen om het wantrouwen te laten varen, en meer samen te gaan werken. Om open en eerlijk de problemen waar we in de praktijk tegenaan lopen met elkaar te bespreken. Alleen dan gaan we tot oplossingen komen om de wachtlijsten écht te verminderen. Want de wens om de wachtlijsten te willen laten verdwijnen is (als we kijken naar de huidige ontwikkelingen en de cijfers uit onderzoeken) een illusie.

Nancy Meesters

GZ-psychologe